

Digitální kolekce Vlastimila Vondrušky

Masarykova univerzita v Brně

Filozofická fakulta

Katedra informačních studií a knihovnictví

MUNI
ARTS

Vlastimil Vondruška

Digitální kolekce

ISKM07: Literatura, kultura a humanitní vědy

Autoři: Bc. Lucie Pavelková (460980)

Bc. Veronika Batelková (459956)

Bc. Jiří Pokorný (471883)

Bc. Barbora Schreiberová (472646)

Brno

Datum odevzdání: 25.04.2020

OBSAH

1 ÚVOD	1
2 SEZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ZDROJŮ KOLEKCE	3
3 DIGITÁLNÍ KOLEKCE – VLASTIMIL VONDRUŠKA.....	11
3.1 Život spisovatele	11
3.2 Díla autora	12
3.3 Reakce, ocenění a kritika Vondrušky.....	15
4 ZÁVĚR	18
POUŽITÉ ZDROJE	19

1 ÚVOD

Ústředním tématem této digitální kolekce je český historik, etnograf, publicista a spisovatel Vlastimil Vondruška. PhDr. Vlastimil Vondruška, CSc. vystudoval etnografii a historii na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, následně působil na Československé akademii věd a v roce 1984 se stal ředitelem Národního muzea v Praze. Od roku 2007 je spisovatelem na volné noze a jeho tvorba je mezi čtenáři velmi populární.¹ Svědčí o tom i fakt, že podle Národní knihovny ČR, byl za rok 2016 nejpůjčovanějším českým autorem v knihovnách.²

Významnost a popularitu jeho tvorby podtrhují i získaná ocenění jako například [cena Český bestseller](#) za nejprodávanější novinku *Husitská epopej II*³ z roku 2016 nebo [státní vyznamenání Medaile Za zásluhy I. stupně](#) od prezidenta republiky Miloše Zemana.⁴

S ohledem na Vondruškovu schopnost uchvátit čtenáře, cílovou skupinou této digitální kolekce jsou uživatelé knihovny, kteří se zajímají o historickou literaturu a o osobnost Vlastimila Vondrušky. Tato kolekce by měla sloužit jako osvětový odborný digitální zdroj zejména pro jeho čtenáře. Je to zároveň dobrý výchozí bod pro ty, kteří se o něj začali zajímat teprve nedávno.

Celá kolekce je rozdělena do tří částí a skládá se ze čtrnácti položek. Za základní dokument digitální kolekce považujeme vlastní webové stránky Vlastimila Vondrušky. Webová stránka představuje pomyslný rozcestník při hledání dalších zdrojů. Návštěvník se tam dozví vše podstatné o osobě Vlastimila Vondrušky a o jeho působení. Sám Vondruška je pravidelným příspěvatelem blogu.

První část digitální kolekce se zaměřuje na dokumenty související se životem Vlastimila Vondrušky. Vzhledem k tomu, že se jedná o současného autora, jako významné artefakty byly zvoleny webové zdroje, rozhovor a video přednášku.

Vondruškovo jméno se pojí s hned několika žánry a literárními druhy. Ve svých dílech však zůstává věrný historii – ať už se jedná o divadelní hry, knihy pro děti a mládež, detektivky nebo

¹ VONDROUŠKA, Vlastimil, 2021. O autorovi.

² ČTK. Vlastimil Vondruška je nejpůjčovanější český autor. Viewegh je devátý.

³ ČTK. Cenu Český bestseller na Světě knihy získal Vondruška. Anticenu dostalo nakladatelství Dobrovský.

⁴ Seznam vyznamenaných.

odborné články. Jeho tvorba je velmi rozsáhlá, a proto ji není možné obsáhnout celou, ale ani ji opomenout. Jednotlivé artefakty byly zvoleny tak, aby představovaly průřez jeho práce.

Poslední čtyři dokumenty digitální kolekce se týkají ocenění Vlastimila Vondrušky a kritiky jeho tvorby. Vybraná díla tak poukazují na spektrum názorů, s nimiž se on, stejně jako i jiní autoři, setkává. Artefakty, které byly pro tento účel zvoleny jsou fotografie, diplomová práce a dva články.

2 SEZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ZDROJŮ KOLEKCE

1

Webová stránka

Československá bibliografická databáze: Vlastimil Vondruška [online]. 2021. [cit. 2021-04-07]. Dostupné z: <https://www.cbdb.cz/autor-1106-vlastimil-vondruska>

The screenshot shows the profile of Vlastimil Vondruška on the CBDB website. It includes a search bar at the top, a profile picture, a birth date of 09.05.1955, and a list of works with a rating of 92%. The 'Životopis' section provides a detailed biography of the author.

Vlastimil Vondruška

Hodnotit lze až po přihlášení **92%**

*09.05.1955
Narozen/a v: Kladno, Československo
www.vlastimilvondruska.cz
Pseudonymy autora: Jan Alenský
Profily v dalších jazycích: Slovenčina (1 knih)

297x sledován

Historie (83%)
Detektivní (60%)
Román (39%)
Ostatní (18%)

Životopis:
PhDr. Vlastimil Vondruška, CSc. (* 9. května 1955, Kladno) je český historik, publicista a spisovatel (především historických detektivních příběhů). Jako podnikatel patří k předním českým výrobcům kopií historického skla. Kromě literatury patří mezi jeho zájmy horolezectví, kterému se aktivně věnoval více než dvacet let.

Vlastimil Vondruška se narodil roku 1955 na Kladně. Po absolvování kladenského gymnázia roku 1974 začal studovat historii a národopis na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, kterou ukončil roku 1979. Poté působil v Československé akademii věd v Ústavu pro etnografii a folkloristiku, kde roku 1983 ukončil svou vědeckou aspiranturu. V letech 1983 až 1989 pracoval v Národním muzeu, od roku 1986 jako ředitel jeho historické části.

Od roku 1990 se Vlastimil Vondruška věnuje podnikání. Společně s manželkou Alenou, která je teoretikem uměleckého řemesla, autorkou řady výtvarných návrhů a sklářských realizací a rovněž publicistkou, založil roku 1997 v Doksech sklárnu Královská huť, jejíž produkce je zaměřena jednak na výrobu kopií historického skla dle originálů z muzejních sbírek, jednak na barevné hutní sklo dle vlastních autorských návrhů. Huť také sponzoruje mnohé kulturní akce a za tuto činnost obdržel Vlastimil Vondruška roku 1999 ocenění od ministra kultury České republiky Pavla Dostála.

2

Článek v časopise

BEDNÁŘOVÁ, Jana. Čaj pro chvíle pohody: Časopis Autorů Jičínska [online]. Říjen 2018. 2-24 [cit. 2021-04-07]. Dostupné z: http://ikobra.rehec.cz/pdf/caj/caj_145.pdf s. 6-12.

The screenshot shows an interview article from the magazine 'Čaj pro chvíle pohody'. The title is 'Knihy se píšou tak, aby se líbily buď literárním kritikům, anebo čtenářům.' The interview is with Vlastimil Vondruška. The text discusses his work as a writer and publisher, and his interest in historical glass. A photo of Vlastimil Vondruška is included.

Knihy se píšou tak, aby se líbily buď literárním kritikům, anebo čtenářům.

ROZHOVOR - VLASTIMIL VONDRUŠKA

S Vlastimilem Vondruškou, autorem mnoha historických románů, jsem se setkal v květnu na "Světě knihy 2018" v Praze. Jsem rád, že neodmítl moji nabídku na rozhovor pro Časopis autorů Jičínska. O jeho literárních úspěších svědčí statistické údaje, podle kterých patří k nejčtenějším domácím autorům. Nakonec jedna z jeho posledních knih, kterou křtil nedávno ve Vokčicích ("Jičínské pole mrtvých", zasazená do našeho kraje), figuruje na prvních místech žebříčku nejprodávanějších knih. A to nemluvíme o audioknihách (např. "Tajemství abatyše z Assisi" či "Velhartické pastorkáče") obsazujících také přední místa nejprodávanějších čtených CD.

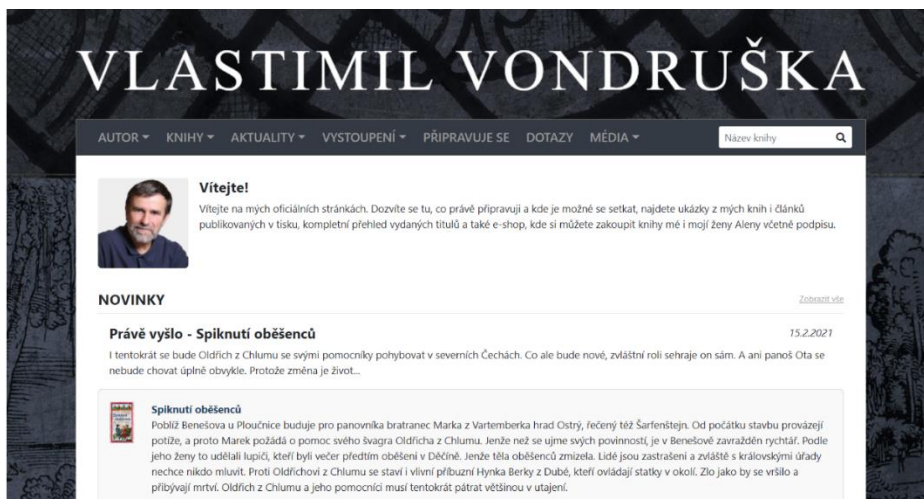
Náš rozhovor začnu výše vzpominanou knihou "Jičínské pole mrtvých." Jaký vztah máte k Jičínu, potažmo našemu kraji? A nemají v něm tak trochu prsty skláři?

Sklověnsko: Klánský Za vás era le ve mně dobré oděním sklařem. Ano

3 Web

Vlastimil Vondruška [online], 2021. [cit. 2021-04-07]. Dostupné z:

<http://www.vlastimilvondruska.cz/>

4 Video přednáška

1. část Povídání Vlastimila Vondrušky nejen o literatuře a zvycích středověku.

YouTube [online]. Rokycanští Patrioti, 2. 6. 2017 [cit. 2021-03-29]. Dostupné z:

https://www.youtube.com/watch?v=jLvAm_aKYJo

5 Video rozhovor

Rozhovor s Vlastimilem Vondruškou. YouTube [online]. Knihovna města Olomouce, 15. 10. 2014 [cit. 2021-04-07]. Dostupné z:

<https://www.youtube.com/watch?v=pbdL5vxGsVA>

Rozhovor s Vlastimilem Vondruškou

4 075 zhlídnutí • 15. 10. 2014

👍 17 🗨️ 4 ➦ ZDÍELANIE ⚙️ ULOŽIŤ ...

6 Monografie

VONDRUŠKA, Vlastimil. Prokletí brněnských řeholníků. Brno: MOBA, c2011. Hříšní lidé Království českého. ISBN 978-80-243-4249-8. Dostupné z:

<http://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:b223f710-b80b-11e4-a7a2-005056827e51>

7 Monografie

VONDRUŠKA, Vlastimil. Život ve staletích: lexikon historie. Vyd. 2. Brno: MOBA, c2012. ISBN 978-80-243-5127-8. Dostupné z:

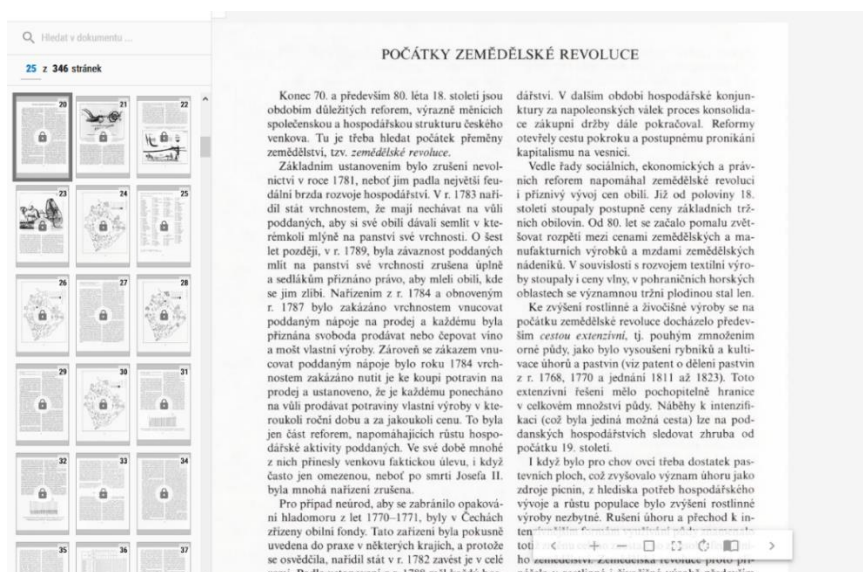
<http://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:52b4277c-ab33-464e-bb46-384e5872220a>

8 Monografie

VONDRUŠKA, Vlastimil. Počátky zemědělské revoluce. In: Počátky českého národního obrození 1770–1791, Praha 1990, s. 20–32. ISBN: 80-200-0061-5.

Dostupné z: <http://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:c36e2550-d292-11e2-b081-5ef3fc9ae867>

9 Film

Jménem krále | celý film. YouTube [online]. FILMY ČESKY A ZADARMO, 20. 03. 2020 [cit. 2021-04-07]. Dostupné z:

<https://www.youtube.com/watch?v=TFQwTHULiro>

10 Audiokniha

Dýka s hadem | OLDŘICH Z CHLUMU | Audiokniha - 1. YouTube [online]. Knihovna Pub Macello, 06. 09. 2018 [cit. 2021-04-07].

Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=01RCIgt6PYM>

11 Fotografie

Fotografie z předávání státního vyznamenání od prezidenta Miloše Zemana. *Česká tisková kancelář*. Dostupné z:

<http://old.ceskenoviny.cz/fotogalerie/?id=2430>

12

Diplomová práce

BLÁHOVÁ, Klára. Schémata a stereotypy v současné české historické próze populárního typu. 2009. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, Katedra českého jazyka a katedra české literatury. Vedoucí práce Mocná, Dagmar. Dostupné z:

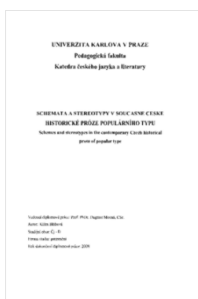
<https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/19157>

Digitální repozitář UK / Pedagogická fakulta / Kvalifikační práce / Zobrazit záznam

Schémat a stereotypy v současné české historické próze populárního typu

Schemes and stereotypes in the contemporary Czech historical prose of popular type

diplomová práce (OBHÁJENO)

Autor
Bláhová, Klára

Vedoucí práce
Mocná, Dagmar

Oponent práce
Peterka, Josef

Fakulta / součást
Pedagogická fakulta

Obor

13

Článek na webu

KADLEC, Miloš. Vlastimil Vondruška a literatura postfaktu. In: Manipulátoři.cz [on-line] 2017 [cit 21-03-29]. Dostupné z:

<https://manipulatori.cz/vlastimil-vondruska-a-literatura-postfaktu/>

Manipulátoři
Hoaxy Rubriky Lexikon Transparentní financování Ohlasy v médiích O nás, vydavatel a redakce

STUDIE

Vlastimil Vondruška a literatura postfaktu

Miloš Kadlec · 13.2.2017

Vlastimil Vondruška patří ke známým autorům historické beletrie, pouští se ale i na pole novinářské. A protože jeho texty budi dojem nepodloženosti, zaměřil jsem se na ně podrobněji.

Postfaktický historik Vlastimil Vondruška

Vlastimil Vondruška patří k nejprodávanějším současným autorům historické beletrie, zejména jejího poddruhu historických detektivek. Jeho knih se prodalo již více než milion a autor je velmi populární i mimo literaturu. Sám se označuje za historika a také je jako historik, případně „(vele)úspěšný spisovatel“ vyzván na webu „Parlamentní listy“ (tam se ovšem za odborníka může bohužel prohlásit opravdu každý, jak ukazují smutné příklady Martina Kollera či Ladislava Kašůvky). Právě na Parlamentních listech také Vondruška publikuje nejčastěji. platformu mu ale poskvutí rovněž? Novinky a MF Dnes.

Podpořte nás

Podpořte projekt Manipulátoři.cz

Děkujeme, že čtete náš web. Financování našeho projektu je složité. Budeme rádi za zvažení jakékoliv finanční podpory. V případě daru Vám rádi vystavíme potvrzení pro daňové přiznání na další rok a budete mít možnost snížit si daňový základ.

Jednorázově Měsíčně

Přispět v Kč: [Jiná částka](#)

100 Kč 500 Kč 1 000 Kč

14 Odborný článek

KREUZ, PETR. Popularizace s Rozpaky: Vlastimil Vondruška, 'Katovny a Mučírny.' Listy Filologické / Folia Philologica, roč. 120, č. 3, 1997. str. 352–356. JSTOR, Dostupné z:

www.jstor.org/stable/23466964

Listy filologické CXX, 1997, 3-4, pp. 352-356

PETR KREUZ

Popularizace s rozpaky:

Vlastimil Vondruška, *Katovny a mučírny**

Recenzovaná publikace měla představovat první svazek široce pojaté ediční řady s názvem *Minulost*, o jejíž vydávání se před časem pokusilo nakladatelství Svoboda-Libertas. Tuto řadu měly tvořit – soudě podle přehledu prvních plánovaných titulů – drobné, popularizačně zaměřené historické monografie k některým zajímavým tématům především z domácích dějin.

Již na úvod je třeba říci, že práce V. Vondrušky nebyla právě nejšťastnějším započítáním zmíněné ediční řady, ve které ostatně prozatím vyšly – pokud je mi známo – pouze dva svazky.

Vondruška se ve své práci pokusil podat populární obraz čtenářsky atraktivního tématu – českého raně novověkého hrdelního soudnictví. Učinil tak ovšem – formálně i metodicky – pramálo šťastným způsobem a bez jakékoli nezbytné hlubší znalosti pojednávané tematiky. Že publikace nepřináší zřehla nic nového k poznání dějin českého hrdelního soudnictví v raném novověku, není snad třeba ani dodávat; ostatně si autor podobný cíl ani nekládl. Nicméně i popularizační práce vycházející pouze z důkladného studia dosud publikovaných výsledků bádání na poli dějin domácího hrdelního soudnictví (a nikoli tedy z původního pramenného výzkumu) mohla nepochybně podat laickému zájemci pestrý i poměrně přesný a vyvážený obraz uvedené tematiky;¹ k takovému výsledku však, žel, V. Vondruška nedospěl. Jeho práce je naopak zatížena dlouhou řadou závažných nepřesností, nepochopitelných omylů a diskutabilních či zjednodušujících tvrzení a neuspokojí tak plně ani náročnějšího laického čtenáře.

Na některé z nejzávažnějších Vondruškových omylů se dále pokusím upozornit konkrétněji:

* Praha, Svoboda-Libertas 1993, 72 s.

¹ Za vzorový příklad velmi kvalitní popularizační práce určené širší veřejnosti je možno nejnoveji označit drobnou monografii JINDŘICHA FRANCKA, *Mistři ostrého meče*, Pardubice 1995. – K popularizaci vědeckých poznatků v oblasti dějin hrdelního soudnictví a kriminality na solidní úrovni přispěli v poslední době také DUŠAN UHLÍŘ, *Brněnský pitaval*, Brno 1992, a JIŘÍ FIALA, *Olomoucký pitaval. Dva tucty kapitol z kriminální historie města Olomouce (1072-1853)*, Olomouc 1994.

3 DIGITÁLNÍ KOLEKCE – VLASTIMIL VONDRUŠKA

3.1 Život spisovatele

První dokument této digitální kolekce, životopis autora Vlastimila Vondrušky se nachází na Československé bibliografické databázi (ČDBD) pod heslem „[Vlastimil Vondruška](#)“. ČDBD je významný český internetový portál, který ve svém obsahu zahrnuje databázi profilů knih, autorů a nakladatelství, jejich hodnocení, recenze, žebříčky apod.

Pod heslem „*Vlastimil Vondruška*“ se objevuje poměrně rozsáhlý životopis této osobnosti, konkrétně jeho důležité životní milníky, cesta k historii, literatuře a spisovatelství, dále jeho předchozí povolání včetně drobného náhledu do jeho soukromého života – do jeho vzdělání nebo koníčků. Pod textem autorova životopisu se uživatelé zmíněného portálu vyjadřují k autorovi a jeho dílům. Tento dokument je důležitý zejména pro propojení autorova života s jeho vydanými díly zaměřenými na historickou tematiku. Ta budou uvedena níže v této digitální kolekci.

Na Vondruškův soukromý život je více zaměřen **druhý dokument** digitální kolekce, článek v „[Časopise Autorů Jičínska](#)“, jenž reflektuje rozhovor s tímto významným a uznávaným autorem. Rozhovor je směřován obecně na jeho koníčky, motivace, názory, díla, zaměstnání či plány do budoucna. Čtenáři se v tomto článku mohou přesněji dozvědět například to, proč má Vlastimil Vondruška kladný vztah k Jičínsku, do jakých koutů světa ho dovedla jeho vášeň k horolezectví, které osobnosti jsou jeho literárními vzory, z čeho čerpá historické podrobnosti do svých děl (např. informace o tehdejší stravě, oděvech), zda je pro něj psaní povinností nebo zálibou, zda kromě psaní děl také čte a koho by čtenářům časopisu doporučil. V rozhovoru se lze také dočíst o podrobnější cestě a motivaci autora k historii a historické tematice než v prvním dokumentu. Článek je na konci doplněn o stručný životopis Vlastimila Vondrušky pro seznámení čtenářů jičínského časopisu s tímto důležitým českým autorem. Rozhovor se dotýká zajímavých postřehů a souvislostí z Vondruškova života, které mohou poskytovat mnohá odůvodnění jeho aktivit, zájmů, podnikání, inspirací k literární tvorbě a mnohého dalšího.

Jeho život však není rozebírán pouze pod internetovými hesly nebo v rozhovorech. Autor si také vede osobní blog s názvem „[Vlastimil Vondruška](#)“, který v digitální kolekci tvoří **třetí dokument**. Ten je zároveň jádrovým dokumentem této digitální kolekce, protože slouží primárně jako rozcestník všech Vondruškových děl, rozhovorů a vystoupení.

Osobní blog je členěn do sedmi sekcí, a to *autor*, *knihy*, *aktuality*, *vystoupení*, *připravuje se*, *dotazy* a *média*. V sekci *autor* je možné si prohlédnout vybrané fotografie Vlastimila Vondrušky, seznámit se s odbornými publikacemi, které vydal, jeho životem nebo ho lze případně skrze tuto sekci kontaktovat. V sekci *knihy* autor vytvořil souhrn všech svých titulů, které dále dělí na výběr titulů podle jejich žánru a výběr titulů podle tematických řad. Pod *aktualitami* Vondruška především propaguje své nadcházející či probíhající aktivity, nové tituly nebo akce na jejich koupi. V sekci *vystoupení* se nacházejí besedy, které autor pořádal a případně i na ty, které teprve pořádat bude. Nechybí ani ceník pro pořadatele besed s úmyslem tohoto autora pozvat. Další sekce jako *připravuje se* a *dotazy* již žádné podsekce neobsahují. Poslední zmíněnou sekci jsou *média*, která je naopak bohatá na odkazy na všechny televizní pořady, rozhovory v Českém rozhlase a v jiných médiích, ve kterých Vondruška vystupoval. Nakonec jsou zde také odkazy na videa, ve kterých představuje svá díla.

Dalším důležitým dokumentem navazující na autorův život je **dokument čtyři**, který je současně úvodem do kapitoly Vondruškových děl. Jedná se o [video přednášku](#) dostupnou na sociální síti YouTube, ve kterém vystupuje sám autor. Uvedený audiovizuální dokument je však pouze první částí ze dvou. [Druhou část](#) je možné nalézt taktéž na stejné platformě. Celá přednáška je pod záštitou Muzea doktora Bohuslava Horáka a Rokycanských patriotů.

V úvodu je Vlastimil Vondruška krátce představen hlavním pořadatelem. Ten zmiňuje jak jeho záliby, literární činnost, témata a dobové zařazení děl, o kterých Vondruška píše, tak zdůrazňuje jeho odbornost při psaní. Při monologu samotného autora je věnována pozornost především autorově cestě od historie po psaní beletrie. Celou přednášku zahajuje představením sebe, svého života a hlavně záliby, která je také předmětem jeho podnikání, a to sklářství. Do přednášky promítá zážitky ze svých studií, názory, zásady a postřehy, které mu slouží k orientaci v dnešním kompilovaném světě. Důležitou součástí jsou taktéž příklady, které mají za cíl reflektovat aktuální problémy hýbající společností.

3.2 Díla autora

Pravděpodobně nejúspěšnější knižní sérií Vlastimila Vondrušky je Husitská epeje, která sestává ze 7 obsáhlých knih. Vondruška za Husitskou epeje obdržel v roce 2016 cenu Unie

českých spisovatelů⁵ a pravidelně dominuje v žebříčku nejpůjčovanějších knih u nás.⁶ Husitská epopěj se naneštěstí nenachází v žádné z digitálních knihoven a z toho důvodu bylo jako **pátý dokument** digitální kolekce vybráno video zveřejněné na platformě YouTube s názvem [Rozhovor s Vlastimilem Vondruškou](#).

Rozhovor s Vlastimilem Vondruškou je o jeho rozsáhlém historickém díle Husitská epopěj v Knihovně města Olomouce. Vondruška v rozhovoru uvádí, co ho jako historika vedlo k psaní beletristické literatury, jakým způsobem při jejím psaní pracuje s historickými prameny a stručně popisuje základní myšlenky své sedmidílné ságy Husitská epopěj. K psaní historické beletrie ho vedla jeho zkušenost z vojny, kdy ve volných chvílích hojně navštěvoval Jihomoravské archivy. Našel v nich velmi unikátní zprávy o běžném životě lidí ve středověku a historie se stala jeho zálibou. Když následně nastoupil jako aspirant do Akademie věd, tak začal spolupracovat s časopisem Signál, pro který měl psát historické sloupky. Byl však na něj kladen požadavek, aby jeho sloupky vždy vycházely z nějakého konkrétního případu. A jelikož měl načteno množství informací z archivů, rozhodl se tyto znalosti využít a postupně se tak dostal až ke psaní historických detektivek a románů. V rozhovoru mluví také o tom, co ho přivedlo zasazovat příběhy svých hrdinů do období středověku a proč by si právě středověk vybral jako dobu, do které by se rád osobně podíval, kdyby to bylo možné.

Vondruškovy čtenáře by zajisté mělo zajímat, že se hojně věnuje psaní historických detektivních knih. Z tohoto důvodu je důležité zapojit do digitální kolekce **Šestý dokument**, jímž je digitalizovaná verze Vondruškovy historické detektivní beletristické knihy [Prokletí brněnských řeholníků](#), která je dostupná v rámci digitální knihovny Moravské zemské knihovny.

V této historické detektivce ze série Hříšní lidé Království českého je možné se setkat s Vondruškovým hrdinou Oldřichem z Chlumu. Nepřítel Oldřicha z Chlumu, kterým je olomoucký biskup Bruno ze Schauenburku, doporučil králi Přemyslu II., aby poslal Oldřicha vyšetřovat krádež klášterních minoritů do Brna. K tomuto vyšetřování jsou Oldřichovi z Chlumu propůjčeny velké pravomoci a vyšetřování tím nabírá na důležitosti. Vyšetřování se také vyostřuje ve chvíli, kdy je brutálně zavražděn cellerarius minoritského kláštera a v ohrožení je i život samotného Oldřicha a jeho pomocníků.

⁵ Česká literární bibliografie – Literární ceny.

⁶ ČTK. Vlastimil Vondruška je nejpůjčovanější český autor. Viewegh je devátý.

Vlastimil Vondruška v sérii svých publikací žánrově zasahuje také do faktografických a populárně naučných knih. **Sedmým dokumentem** digitální kolekce je digitalizovaná verze prvního svazku [Život ve staletích: lexikon historie. 12. století](#), která je rovněž dostupná v rámci digitální knihovny Moravské zemské knihovny.

Život ve staletích z roku 2012 je historický lexikon rozdělený do pěti dílů. V rozsáhlých svazcích představuje život v českých zemích od doby knížecích až po konec období feudalismu (12., 13., 14. 15. a 16. století). Lexikon reflektuje proměny společenských vrstev v jednotlivých stoletích a za pomoci skvělého vypravěčského umu autora a dobových fotografií přehledně a zároveň poutavě přibližuje čtenářům české dějiny.

Tvorba Vlastimila Vondrušky zasahuje také do odborných článků a odborných monografií. **Osmým dokumentem** digitální kolekce je digitalizovaná [monografie](#) Počátky českého národního obrození: společnost a kultura v 70.-90. letech 18. století, v níž se nachází kapitola Počátky zemědělské revoluce, jejíž autorem je Vlastimil Vondruška. Digitalizovaný dokument je dostupný taktéž v rámci digitální knihovny Moravské zemské knihovny.

Vondruška zde popisuje počátek přeměny zemědělství. Důležitou roli připisuje zrušení nevolnictví v roce 1781, které odstartovalo rozvoj hospodářství. Popisuje zde také proměnu vztahu vrchnosti k poddaným a celkově vznik nové hospodářské soustavy a nových výrobních technik. Nově se zavedl například osevní úhorový systém a pozornost je věnována také důležitým plodinám té doby, což bylo hlavně obilí a len. Autor píše také o funkci dobytka v té době. Článek je doplněn o obrázky, mapy jednotlivých oblastí a tabulky, které text poutavě doplňují.

Jak je z následujícího artefaktu patrné, Vondruškova tvorba má přesah i do filmové tvorby. **Devátým dokumentem** digitální kolekce je video na platformě YouTube, jež obsahuje kompletní [záznam filmu Jménem krále](#). Jedná se o filmové zpracování stejnojmenné knihy Vlastimila Vondrušky napsané roku 2009.

Ve filmu se na oslavu zasnub zneprátelených rodů z Dubé a z Vartemberka vydává na rozkaz krále i správce Bezdězu Oldřich z Chlumu (ve filmu ho ztvárnil Karel Roden). Cestou nacházejí mrtvolu kupce a během zasnubní hostiny se následně spáchána další vražda a to purkrabího. Podezřelým se stává místní loutnista a Oldřich se svými pomocníky se pouští do vyšetřování. Následně se však objevuje třetí mrtvola, kterou je Markvart, hlavní představitel rodu Vamberků. Jeho smrt má vypadat jako sebevražda, ale Oldřich z Chlumu je přesvědčený, že byl zavražděn. V napínavém příběhu se Oldřich snaží přijít na to, kdo za všemi vraždami stojí.

Populární trend audioknih nemnul ani tvorbu Vlastimila Vondrušky. **Desátým dokumentem** digitální kolekce je [audiokniha](#) v interpretaci Radovana Lukavského, Otakara Berouska st. a Martina Polácha nahraná na platformě YouTube podle stejnojmenné historické detektivky Vlastimila Vondrušky z roku 2002.

Ocitáme se v ní ve 2. polovině 13. století a setkáváme se se známou postavou Oldřicha z Chlumu. Oldřich si zde při svém vyšetřování musí poradit se třemi případy vraždy. Zavražděni byli šlechtic, mnich a kat a Oldřich z Chlumu musí zapojit veškerý svůj detektivní um, aby případy vyřešil.

3.3 Reakce, ocenění a kritika Vondrušky

Vlastimil Vondruška získal za některá svá díla ocenění, ale tak jako každý autor, i Vondruška má své kritiky.

V roce 2016 získal Vlastimil Vondruška [Cenu Unie českých spisovatelů](#)⁷ za Husitskou epopej. Stejná organizace udělila Vondruškovi ocenění [Zlatá stuha](#)⁸ za dílo Významná sídla české šlechty⁹. U této kapitoly je potřebné připomenout, že do uměleckého pole často vstupují různé mocenské vlivy. Na průnik politiky do literárního pole poukazuje například sociolog Pierre Bourdieu. Politické vlivy dle něj mnohdy podmiňují prosazení se na literárním poli.¹⁰

Unie českých spisovatelů, která udělila výše zmíněná ocenění, sdružuje především levicové spisovatele. Jejím předsedou je básník Karel Sýs, který byl prominentním básníkem komunistického režimu.¹¹ Unie českých spisovatelů také vydává přílohu oficiálního stranického tisku Komunistické strany Čech a Moravy Haló Noviny.¹² Záměrem autorů této digitální kolekce rozhodně není zpochybnit získaná ocenění Vlastimila Vondrušky. Považujeme ale za důležité na tuto politickou provázanost poukázat, aby měl čtenář dostatek informací pro kritické zhodnocení uvedených artefaktů.

⁷ Česká literární bibliografie – Literární ceny.

⁸ Zlatá stuha. *Ústav pro českou literaturu AV ČR*.

⁹ VONDRUŠKA, Vlastimil. *Významná sídla české šlechty*.

¹⁰ BOURDIEUR, Pierre. *Pravidla umění: Geneze a struktura literárního pole*.

¹¹ HORKÝ, Petr. Využít svou šanci: Život, umění a politika prominentního komunistického básníka Karla Sýse.

¹² FIALA, Petr, Jan HOLZER, Miroslav MAREŠ a Pavel PŠEJA. *Komunismus v České republice. Vývojové, systémové a ideové aspekty působení KSČM a dalších komunistických organizací v české politice*.

Jedenáctým dokumentem kolekce jsou [dvě fotografie](#) z předávání státního vyznamenání od prezidenta Miloše Zemana. V roce 2017 jej Vondruška obdržel za zásluhy o stát v oblasti kultury. Konkrétně se jednalo o Medaili za zásluhy 1. stupně.¹³ Tento typ ocenění se dělí do tří stupňů, kterým odpovídá materiál a počet fialových pruhů na stuze.¹⁴ Ani u prezidentského ocenění se nevyhneme politickým konotacím. Prezident Miloš Zeman byl v minulosti několikrát kritizován za neobjektivní udělování těchto vyznamenání. Zpravodajský server Českého rozhlasu zpracoval analýzu, podle které Miloš Zeman uděluje tato vyznamenání především svým příznivcům. V této analýze byl Vlastimil Vondruška uveden jako Zemanův sympatizant.¹⁵

U [diplomové práce](#) Kláry Bláhové, jež je **dvanáctým dokumentem** kolekce, se může kolekce od politiky na chvíli odklonit. Výborně hodnocená diplomová práce se zaměřuje na českou historickou prózu populárního typu. Autorka na analyzovaných dílech poukazuje na využívání tradičních schémat populárních žánrů s cílem vytvoření čtenářsky přitažlivého historického románu. U Vondruškových děl diplomantka zdůrazňuje epičnost a akčnost příběhů a také Vondruškovu častou práci s motivem náhody. Dle analýzy je zde historie zdrojem námětů, faktických dat se ale Vondruška nedrží.

Třináctý dokument představuje výraznou kritiku Vondrušky nejen jako spisovatele, ale především jako novináře. [V článku](#) se nachází analýza jeho práce s fakty a čtenáři v něm mohou nalézt upozornění na konkrétní případy, kdy při své novinářské tvorbě Vondruška použil nepravdivé informace. Článek se okrajově věnuje i kritice Vondruškových knih, které podle autora článku nesplňují nároky na historickou literaturu ani na její populární verzi. Stejně jako ocenění, tak i tato kritika může být částečně zkreslena politickými názory autora. Za tzv. fact-checkovým serverem Manipulátoři.cz totiž stojí občanský aktivista Jan Cemper, který byl v minulosti členem Strany Zelených.¹⁶

Poslední uvedenou kritikou je **čtrnáctý dokument**. Historik a archivář Petr Kreuz [v odborném článku](#) upozorňuje na řadu závažných nepřesností ve Vondruškových knihách. Dle autora

¹³ Seznam vyznamenaných.

¹⁴ Příloha zákona č. 157/94 Sb. - Stanovy.

¹⁵ GURYČOVÁ, Kristýna, KUBIŠTOVÁ Dominika, ČEMUSOVÁ Tereza a Jan CIBULKA. Vyznamenává prezident hlavně své příznivce? Spočítali jsme, že medaili uděлил 80 podporovatelům a blízkým.

¹⁶ CEMPER, Jan. Vystoupení ze Strany zelených.

se spisovatel Vondruška dopouští zjednodušených tvrzení. Problémy dle Kreuze pramení především z Vondruškovy nekvalitní práce s historickými prameny.

4 ZÁVĚR

Vlastimil Vondruška je jednou z významných a populárních osobností české historické literatury. Z tohoto důvodu bylo záměrem vytvoření digitální kolekce, která by zájemcům přiblížila tohoto autora.

Digitální kolekce by měla návštěvníky knihovny, který se zajímají o jeho tvorbu, nasměrovat na další dostupné digitální zdroje. Rozšiřuje povědomí čtenářů o životě spisovatele i o jeho významných dílech. Její přínos je také v nabídnutí dvojího pohledu na jeho tvorbu – v ocenění a kritice. Kapitola vyzývá čtenáře ke kritickému myšlení při konzumaci literatury.

Vytvořená kolekce je rovněž přínosná jako výchozí zdroj pro nerozhodného návštěvníka knihovny, který nad výběrem díla od Vondrušky uvažuje. Zdroje byly vybrány tak, aby pokrývaly široké spektrum formátů i obsahu. Čtenář si díky kolekci může zjistit více o autorovi, a kolekce ho zároveň nasměruje na vybrané dokumenty. Díla jsou nejen písemného, ale i audiovizuálního původu, takže čtenář není limitován na jeden typ dokumentu.

POUŽITÉ ZDROJE

BOURDIEUR, Pierre. *Pravidla umění: Geneze a struktura literárního pole*. Přeložil KYLOUŠEK, Petr. 1. vydání. Brno: Host, 2010. ISBN 978-80-7294-364-7.

CEMPER, Jan. Vystoupení ze Strany zelených. *Jan Cemper* [on-line]. 24. 11. 2018. [cit. 2021-04-12]. Dostupné z: <http://jancemper.cz/?p=114>

Česká literární bibliografie – Literární ceny. *Ústav pro českou literaturu AV ČR* [online]. [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <https://www.ucl.cas.cz/ceny/?c=47>

ČTK. Cenu Český bestseller na Světě knihy získal Vondruška. Anticenu dostalo nakladatelství Dobrovský. *Aktuálně.cz* [online]. 2016 [cit. 2021-04-17]. Dostupné z: <https://magazin.aktualne.cz/kultura/literatura/cenu-cesky-bestseller-na-veletrhu-svet-knihy-ziskal-vondruska/r~8f895bea192711e6851c002590604f2e/>

ČTK. Vlastimil Vondruška je nejpůjčovanější český autor. Viewegh je devátý. *IDnes.cz* [online]. 2016 [cit. 2021-04-17]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/kultura/literatura/vlastimil-vondruska-knihovny-nejpujcovanejsi-knihy-2016.A161125_110641_literatura_kiz

FIALA, Petr, Jan HOLZER, Miroslav MAREŠ a Pavel PŠEJA. *Komunismus v České republice. Vývojové, systémové a ideové aspekty působení KSČM a dalších komunistických organizací v české politice*. 1. vydání. Brno: MPÚ MU, 1999. ISBN 80-210-2249-3.

GURYČOVÁ, Kristýna, KUBIŠTOVÁ Dominika, ČEMUSOVÁ Tereza a Jan CIBULKA. Vyznamenává prezident hlavně své příznivce? Spočítali jsme, že medaili udělil 80 podporovatelům a blízkým. *IRozhlas* [on-line]. Praha: Český rozhlas, 4. 11. 2019. [cit. 2021-04-12]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/milos-zeman-statni-vyznamenani-medaile-prezident-prehled-priznivcu-blizkych_1911040600_kno

HORKÝ, Petr. Využit svou šanci: Život, umění a politika prominentního komunistického básníka Karla Sýse. *Respekt*. Praha: Economia, 2018, č. 23. ISSN 1801-1446

Příloha zákona č. 157/94 Sb. - Stanovy. Dostupné z: <https://www.hrad.cz/cs/ceska-republika/statni-vyznamenani/medaile-za-zasluchy/stanovy>

Seznam vyznamenaných. *Pražský hrad* [on-line]. 2021. [cit. 2021-04-12] Dostupné z: <https://www.hrad.cz/cs/ceska-republika/statni-vyznamenani/medaile-za-zasluchy/seznam-vyznamenanых>

VONDRUŠKA, Vlastimil. Fotogalerie. *Vlastimil Vondruška* [online]. 2021 [cit. 2021-04-17]. Dostupné z: <http://www.vlastimilvondruska.cz/fotogalerie>

VONDRUŠKA, Vlastimil, 2021. O autorovi. *Vlastimil Vondruška* [online]. [cit. 2021-04-17]. Dostupné z: <http://www.vlastimilvondruska.cz/o-autorovi>

VONDRUŠKA, Vlastimil. *Významná sídla české šlechty*. 1. vydání. Praha: Albatros, 2005. ISBN 80-00-01520-X

Zlatá stuha. *Ústav pro českou literaturu AV ČR* [online]. [cit. 2021-04-11]. Dostupné z: <http://www.ucl.cas.cz/ceny/index.php?c=58>